מח:

בשרה סתם אבל בשרה זו לא ובשרה זו נמי

לא אמרן אלא דלא ארצי זוזי אבל ארצי זוזי

לא ולא אמרן אלא דלא הוה (6) לאישתמומי

אבל הוה ליה לאישתמומי לא "והלכתא

בכולהו דהוו זביניה זביני ואפי' בשדה זו

דהא אשה כשרה זו דמיא (פ ואמר אמימר

בתליוה וקדיש קדושיו קדושין מר בר רב

אשי אמר באשה וראי קדושין לא הוו הוא

עשה שלא כהוגן לפיכך עשו עמו שלא כהוגן

ואפקעינהו רבנן לקידושיה מיניה אמר ליה

רבינא לרב אשי התינח דקדיש בכספא

קדיש בביאה מאי איכא למימר אמר ליה

שויוה רבנן לבעילתו בעילת זנות מאבי תלא

לפאפי אכינרא וזבין חתם רבה בר בר חנה

אמודעא ואאשקלתא אמר רב הונא ימאן

דחתים אמודעא שפיר חתים ומאן דחתים

אאשקלתא שפיר חתים מה נפשך אי מודעא

לא אשקלתא ואי אשקלתא לא מודעא ה"ק

אי לאו מודעא מאן דחתים אאשקלתא

שפיר חתים רב הונא למעמיה ידאמר רב

הונא תליוהו וזבין זביניה זביני איני מוהא"ר

ל) כתובות ג. יבמות 5: קי. גיטין לג. עג., ב) [לעיל מז: וש"ג], ג) כתובות יט,
 ד) [יבמות 5: ועוד], ה) רש"ל,

הגהות הב"ח

(A) גם' דלא הוה ליה לאישתמוטי: (ב) שם כשדה זו דמיא (ואמר

אמימר) תא"מ ונ"ב גי'

רשנ"ם והכח"ש ואמר מר

לעכיים והכליים ואכזר מוד. (ג) רשב"ם ד"ה בעדה וכו' רעה שבהן בירר גלי דעתיה עאינו חושש: (ד) ד"ה ואפיי

בשדה וכו' מן התולה אותו בשום דיחוי בעולם וכו' שיכול

בשום דיחוי בעולם וכו' שיכול להטעות בו: (ה) ד"ה ואמר מר כלומר קיימא לן: (1) ד"ה ואית דמפרש וכו' ומחוך כך נעשית מעצמה בעילת זנות: (1) ד"ה רב הונא וכו'

זנות: ע) דו זכ המנו. בתליוהו וזבין שאחר פסק שלו אחר רתבינו כצ"ל ותיבת לא

בעניוטו וזכין שחחר פסק שנו אמר כתבינן כל"ל ותיבת לא נמחק: (ח) תום' ד"ה אבל

וכו׳ דלא כתב בה אבן ידעינן ניה באונסיה דפלוני:

קפד א מייי פ"יי מהלי מכירה הלי א ועיין בהשגות ובמגיד משנה סמג עשין פב טוש"ע ח"מ ס" רה סעיף א נוברב אלפס עוד

לה שעיף זו [וכוב מונסם עוד בגיטין ד' קע.]: קפה ב ג מיי' פ"ד מהלי אישות הלכה א ועיין בהשגות ובמגיד משנה סמג עשין מת טוש"ע אה"ע ס"י מב סעיף א: קפו ד מיי פ"י פ"י מהלי

מכירה הלכה ו חמו עשין פב טוש"ע ח" רה סעיף ט:

מוסף תוספות

א. דלא עדיפא בטול מודעא מאונס המכר עצמו ראמרינז דאגב אונסא דזוזי י נמר ומקני ה"נ אגב אונסא גמו ומקני זו נאגב אונטא דזוזי גמר ומבטל לה למודעא. ר"ן. ועיין יד רמה. ב. ח"ל הר"ן (גיטין לף זו. גדפי הרי״ף) וכתב [הרמב״ם] ז״ל שיאמרו לו העדים קודם כתיבת הגט, אמור בפנינו שכל דברים שמסרת, שגורמין כשיתקיימו אותן הדברים לבטל גט, הרי הן בטלין ַ [עכ״ל]. לפי שאילו לא אמר אלא שהוא מבטל אמו אלא שהוא מבטל המודעא הרי עדיין לא ביטל מודעות הביטול, ואפי ביטל ג״כ מודעות הביטול שמא מסר מודעא על ביטול שמא מסר מודעא על ביסול הביטול, ואין לדבר סוף, ולפיכך תיקן שיאמר כל הדברים שגורמין. ג. פי׳ כלומר ולא אמרן אלא דלא יהיב ליה זוזי כדאמרינן ״המרצה מעות מידו ליד האשה לא ינקה מדינה של גיהנם". ר"י מיגט. ד. כלומר שלא עיין בהם אי טבי או לא כדאמרינז אי טבי או לא כראמרינן אסור להרצות מעות כנגד נר חנוכה. ל"י מיגק. ועיין מענ".6. ה. וממילא יהיו כל בעילותיו זנות. מוס' כתוכות ג. 1. מידי דהוה אאנוסים קטנים ופסולים. מום׳ הרא״ש כתובות יט: ו ומודים שהוא ו. ומודים שהוא שטר גמור דהא תליוהו וזבין זביניה זביני וכר׳, ואמנה נמי וכר׳ הואיל והם מודים שהשטר נכתב כדיז מדעת

רבינו גרשום

הלוה. שם.

יהני מילי בשדה סתם. בלומר שאם כופהו בפירוש כדומר שאם כופהו בפירוש שימכור לו שדה שלו משום הכי גמר ומקני ליה שדה שיתן לו שדה פחותה שלו. אבל['] אי אמר שדה זו מכור אבל אי אנגו שרו הימוד לי בפירוש אגב אונסיה אודי ולא גמר ומקני ליה: דלא ארצי זוזי. שלא רצה לבדוק המעות אם טובות הן . אם לאו משמע דמחמת כעס לא מעיין ולא גמר ומקני אבל ארצי זוזי זביניה זביני: לא מעיין ולא גמר ומקני אבל ארצי זוזי זכיניה זכיני: אבל הוה לי׳ לאישתמוטי. מיניה בשום ענין ומכר זכיניה זכיני: תליוה. שאנסו האשה שתתקדש לו: התינח האשה שתתקדש לו: ההינה
דקדיש בכספא. דהיינו
קדושין דרבנן משום הכי
מצי לאפקועי רבנן מדרבנן.
אבל קדיש בביאה בעל
כרחה. ל) דביאה היינו יוב. קי ב ... כרחה. ל) דביאה היינו קדושי דאורייתא והיא בעולת בעל מאי איכא לא הוויין קדושיה קדושין משום דשויוה רבנן למאן תשום ושיוו דבן כמק דקדיש בביאה לבעילתו בעילת זנות דחוצפא קא עביד הואיל דתקינו קדושי כספא מצי לאפקועי קדושי ביאה: אכינרא. על אותו עץ שכד נקרא שמו עד דזביז שטו עד דזבין. ליה קרקע שלו: אמודעא דבעל רייי ייה קו קע שלו: אמוז עא רבעל כרחו זבין: אאשקלתא. זהו שטר מכירה שחתם עליו שמכרו:

והיכא דבטל מודעא בשעת זביני מהני ביטול דאגב אונסיה גמר ומבטלא כדאמרינן בפ' האומר משקלי (ערכין דף כא:) ובקונט' הביאה לעיל ואפילו אמר בשעת מודעא כל מה שאבטל לא יהא ביטול אינו כלום דמ"מ לבסוף כשמבטל כל מה שאמר קודם לכן ב יהא מבוטל

דאגב אונסי׳ גמר ומבטל אבל במתנה אי ידעינן באונסיה לא מהני ביטול ולא גמר ומבטל ומיהו אי לא ידעינן באונסיה ומבטל מודעא מדעתו נראה שבטולו ביטול ולכך כתבינן בשטרי מתנה ביטול מודעי:

אבל שדה זו לא. והא דאמרי נהרדעי לעיל (דף מ.) כל מודעה דלה כתב בה (ח) אנה ידענה ביה באונסין דפלוני לאו מודעא היא לא משכחת אליבא דרבא לעיל אלא כי ההוא מעשה דפרדיסא דבסתם שדה לא מהניא מודעא ובשדה זו לא נריך מודעה אלה דלידעו אונסיה: ואפר' בשרה זו לא אמרינן אלא דלא ארצי זוזי. לפי הספרים דגרסי לא ארצי ליה ג משמע דבעי למימר דכי אמרי עדים בפנינו מנה לו הוי זביני אפי׳ בשדה זו וכי קאמר רבא דלא הוי זביני היינו כי אמרו בפנינו הודה לו שלא ראו נתינת המעות וא"כ משמע דבשדה סתם אפילו כי אמרו בפנינו הודה שלא ראו נתינת המעות הוי זביני ואין נראה דבהודאה לא שייך לחלק בין שדה סתם לשדה זו דבתרוייהו שייך למימר אי לאו דאודי ליה הוה ממטי ליה ולחמרי׳ לשחוור ע״כ נראה דגרסינן ולא ארלי זוזי ולא גרסינן ליה וכן פירש בקונטרס:

תינה דקדיש בכספא. הכא לא קאמר כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש וכן בפרק בית שמאי (יבמות דף קי. ושם ד"ה לפיכך) גבי עובדא דנרש דקדשה כשהיא קטנה וגדלה ואתא איניש אחרינא וחטפה מיניה כדאמר בריש כתובות (דף ג. ושם ד"ה תינח) ובהשולח (גיטין דף לג. ושם) משום דהכא ובפ' בית שמאי לא קדש אדעתא דרבנן כדקאמר הוא עשה שלא כהוגן ולריך לומר דסבר הכא דיש כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה כיון דאפקעינהו רבנן לקדושין מיניה ואע"ג דלא קדש אדעתם והכי פירושא בשלמא דקדיש בכספא מנו רבנן להפקיר הכסף ולתת במתנה לאשה האלא דקדים בביאה אע"ג דיש כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה היינו היכא דליכא עבירה כגון (יבמות פט.) ההוא גריווא דהדר לטיבלא אבל ביאה וכי יעשו חכמים ביאתו ביאת עבירה ומשני אין ודאי דשוויוה ביאתו ביאת זנות ובההיא דכתובות (שם) ובהשולח (שם) לכאורה פליגי אהך דשמעתין דאינטריך למימר טעמא דאדעתא דרבנן מקדש משמע דאי לאו דאדעתא דרבנן מקדש לא היה כח בידם להפקיע הקדושין ומיהו נראה דלא פליגי ואינטריך טעמא דאדעתא דרבנן מקדש משום דהתם כיון דקדושין נעשו כהוגן לא היה כח לחכמים להפקיעם אי לאו משום דאדעתא דרכנן מקדש: קדיש בביאה מאי איכא למימר. מימה לרשכ"ח דקדים בביאה בלא הפקעה לא להוו קדושין דהוי תליוהו ויהיב דכנגד גופה שקנוי לו אינו נותן לה כלום ודוחק לומר לפי שיש לה הנאת ביאה ועוד דאם כן הא דאמר אמימר תליוה וקדים קדושיו קדושין לא הוי אלא דקדיש בכסף או בביאה אבל בשטר לא דהוי כמו תליוהו ויהיב וי"ל דכנגד גופה שקנוי לו מתחייב לה שאר כסות ועונה ואע"ג דפרי׳ לעיל גבי גט דלא חשיב זביני מה שהבעל נפטר משאר כסות ועונה ה"מ גבי בעל שהיה נותנם ברצון ולא היה מגרשה: אמך רב הונא מאן דחתים אמודעא שפיר חתים. הל דרב הונל פליגא אדרבא דאמר (לעיל מ:) דלא כתבינן מודעא אזביני: אמר רב נחמן עדים שאמרו אמנה היו דברינו אין נאמנין. על כרחד

באין כתב ידם יוצא ממקום אחר איירי דאי יוצא ממקום אחר פשיטא דהכי פריך בפ' שני דכתובות (דף יט. ושם: ד"ה אמר) גבי האומר שטר אמנה הוא זה אינו נאמן דקאמר מאן אי דקאמרי עדים אי כתב ידן יוצא ממקום אחר פשיטא ועוד דמר בר רב אשי דקאמר אמנה היו דברינו אינו נאמן משום דלא ניתן ליכתב ואי כתב ידן יולא ממקום אחר אפי׳ ניתן ליכתב אינו נאמן וקשה דאמאי לא מהימני

במיגו דאי בעו אמרי אין זה כתב ידינו דהא רב נחמן גופיה אית ליה מיגו לפסול השטר בפ׳ שני דכתובות (שם) דקאמר כי אתו לקמן לדינא אמינא להו זילו קיימו שטרייכו וחותו לדינא דמהימן לומר פרוע הוא מיגו דאי בעי אמר מזוייף הוא וכ״ש עדים דאלימי לאורועי שטרא דהכי אמר בהדיא בפרק מי שמת (לקמן דף קנד. ושם) וחי' ר"י דהיינו טעמא במודעא ואמנה לר"נ הואיל ואמר שהשטר נכתב ונמסר כהלכתו אוב לא אתי על פה ומרע לשטרא אפילו במיגו ודמי נמי לחוזרין ומגידין הואיל ואמרו שחתמו על השטר כדין ומדאורייתא עדים החתומין על השטר נעשה כנחקרה עדותן בבית דין ומדרבנן הוא דאלרכוהו קיום דוקא כי טעין מזוייף

בשדה סתם. שהכריחוהו למכור אחת משדותיו והוא בירר מעלמו ומכר את זאת דכיון דמדעתו בירר רעה שבהן בירר (ג) שאינו חושש בה כל כך וגמר ומקני: בשדה זו. הכריחוהו למכור שדה זו ואותה מכר: דלא ארלי זוזי. לא מנה המעות גילה דעתו דבעל כרחו מקבל:

ואפי׳ בשדה זו ולא ארני זוזי לא אמרן דלא הוי זביני אלא דלא הוה ליה להאי לאישתמוטי מן התולה (ד) בשום דיחוי שבעולם כגון המתן לי עד למחר או עד שתבוח חשתי או שום דיחוי שיכול לטעות בו האנס: והלכתה בכולהו הוו זכיניה זכיני ואפי' בשדה וו. ולא ארצי זוזי ולא הוה ליה לאישתמוטי דהוי אונס גמור וכגון דאמר רוצה אני: דהא אשה. כשמכריחה אדם לקבל קדושיו ולהתקדש לו: כשדה זו דמיא. שאינו חפן כי אם בה: ואמר (ה) אמימר. כלומר קיימא לן הכי: סליוה וקדיש. קבלה קדושין קדושיה קדושין דדמי לוביני שמוכרת עלמה לוה: מר בר רב אשי אמר. במכר מודינא דהוו זביני אבל גבי אשה תהון רבנן דלא ליהוו קדושין דהוא עשה שלא כהוגן שהכריחה לפיכך נעשה עמו שלא כהוגן שלא כדין דאע"ג דמן המורה ליהוו קידושין רבנן עקרינהו והפקירו אותן ועשו מעות מתנה ובמקום אחרה מפרש דכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש כדת משה וישראל ורבנן אמור לא ליהוו קדושין נמנא שלא קדשה זה שהרי בדעת

נחמן העדים שאמרו אמנה היו דברינו חכמים תלה והם אינם חפלים בקידושין אין הללו: סינה דקדיש בלספה. יכולין חכמים להפקיע הקדושין דהפקר ב"ד הפקר גבי ממון וכאילו קדשה בגזל ובחמס דמיא דלא הוו קדושין אבל קדיש בביאה שעשה מעשה בגופה היאך יאמרו חכמים שלא תהא ביאה הרי בעל כרחנו ביאה היא: ואית דמפרש תינח דקדיש בכספא. דקידושי כסף דרבנן הם אמרו והם אמרו וקידושין דדבריהן יכולין לעקור אבל קדיש בביאה דהוו קידושי דאורייתא מאי איכא למימר. וטעות הוא בידם דמגזירה שוה ילפינן לקידושי כסף במסכת קדושין (דף ב.) וגם לכל דבר אתקוש הוויות להדדי ואמרינן בכריתות (דף ה.) אל תהי גזירה שוה קלה בעיניך שהרי נותר אחד מגופי תורה ולא למדה הכתוב אלא בגזירה שוה ועוד מאי האי דקמהדר ליה שויוה רבנן לבעילתו בעילת זנות הא כיון דמדאורייתא היא היאך יכולין לעשות ביאתו זנות אלא כיון דאדעתא דרבנן מקדש לא הוי קידושין דאמרי רבנן לא ליהוו קידושין ומתוך כך (ו) נמלאת מעלמה בעילת זנות: טבי. גברא אלמא הוי: חלי לפפי. באילן ששמו כינרא למכור לו שדהו. ל"א תלה אותו בשביל הכינרא שימכרנו לו: וובין. כלומר וכן עשה שמכרה לו: חמם רבה בר בר חנה. ועד אחר עמו אמודעא שמסר פפי קודם שנכתב שטר המכירה: ואחשקלחא. וגם על שטר המכירה חתם: מאן דחתם אמודעא שפיר **חתם.** דאע"ג דתליוהו וזבין זביניה זביני הני מילי היכא דלא מסר מודעא אבל המודעא שכתב בה תבטל המכירה: ומאן דחתם אאשקלם׳ שפיר חתם. דתליוהו וזבין זביניה זביני וכדמסיק לקמיה: רב הונא לטעמיה כו'. מהכא שמעינן דכתבינן מודעא אזביני אפילו בתליוהו וזבין ודלא כרבא דאמר לעיל (דף מ:) לא כתבינן מודעא אזביני כדפרישית בפירקין לעיל [שם] אלא היכא דאנים כמעשה דפרדיםא והכא חזינן עובדא אפי׳ בתליוהו וזבין דכתבי מודעא וג״כ נראין הדברים שהרי פסקותיו של רבא לא עמדו מאי דפסיק לעיל בתליוהו וזבין הי [לא אמרן אלא בשדה [::] שאחר פסק שלו אמר (י) לא כתבינן מודעא אזביני כדפרישי׳ לעיל [מ:] איני. כלומר היאך בטלה מודעא שחתם בה רבה בר בר חנה את האשקלתא שחתם הוא עלמו בה: והא אמר רב נחמן כו'. והכא נמי רבה בר בר חנה קמסהיד עכשיו על האשקלתא מודעא היו דברינו ואמאי נאמן: עדים. החתומין בשטר: ואמרו אמנה היו דברינו. לא

הלוהו כלום אלא כתבנו לו ולכשיצטרך ילוה בו והאמינו לוה למלוה שלא

יוליא עליו שטר מלוה זו לגבות הימנו אא"כ ילוה לו וזה שעבד לו נכסיו

מעכשיו אם ילוה אפי׳ לאחר זמן דלאו מוקדם הוה לטרוף שלא כדין:

מוסף רש"י

ואפקעינהו רבנן לקידושיה מיניה. דכל דמקדש חולה נדעת חכמים הוא, דהא כדת משה וישראל קאמרינן ורבנן אמרי לא ניהוי ימנותיק ו כמן שוני מניסיה קידושין (יבמות קר. תינה דקדיש בכספא. היכל למימר דפקעינסו לקידושין ושוו מעות מתנה, דהפקר ב"ד הפקר (שום), קדישי בביאה. דקי"ל בקדושין (ד.) מכי יקח היש השם יבעלה דאשה מתהדשת נמי בניחה. מאי איכא למימר. בביחה, מאי איכא דמימר. מאי אפקעתא איכא למימר בהאי ביאה (גיטין דג.) מאי הפקר ב"ד איכא למימר הפקר ג"ד חיכת (מותור
(יבמות קי), שויוהו רבנן
לבעילתו בעילת זנות.
והוא בדעתם תלה (שם)
דאפקעו שם קדושין מינה,
ויש בהן כח לכך שהרי
כפקייש על מנהג חוק דתם קידש, כך אני מפרש בכל מקום מלבי, ומרבותי קבלתי מקדש, דקדושי כסף דרבנן, דלא כתיב בהדיא אלא גמרינן דנם כחיב בהדים חנה גמריק קיחה קיחה משדה עפרון, והיינו דקפריך מינח דקדיש בכספא קדיש בביאה דכחיב בהדיא כי יקח איש אשה בהדיא מי יקח איש אשה ובעלה מאי איכא למימר, היאך יכלו לעקור דבר מן התורה, ומשני שויוהו רבנן לבעילתו בעילת זנות של כל מקדש בביאה, כדאמר התם מקדש בביאה, כדאמר התם (קדושין יב:) רב מנגיד אמאן בביאה פרינותה. ותשובות השות יש פריטונה, ומסופות קסות יש בדבר, חדא דגז"ש גופה חורה היא, שהרי לא למדו נסקלין אלא בגז"ש, ונותר שהוא בכרת מגז"ש למדנו, ונערה המאורסה נהרגת בקדושי כסף, ואי דרבנן מי מיקטלא, ועוד דקמשני שויוה רבנן לבעילתו בעילת זנות, היכי מלי לשוייה בעילת זנות הא דאורייתא היא, וכי אמרן . רב מנגיד אמאו דמהדש בביאה, קידושין מיהא בטלי, אלא הא והא דאור הא דאית ברבנן כח מפני שבשעת קידושין תלה בדעתם לקדש כדת שהנהיגו שמכר וקיבל הדמים ואומ רולה אני, זביניה זביני. ולא

רבינו גרשום (המשך) אאשקלתא והאמר רב נחמז . טדיה שאמרו אמוה היה עדים שאמדו אמנה היה דברינו כגון שטר שכתוב כי פלוני לוה מפלו׳ מנה וחתומין עליו העדים אם אמרו העדים בפנינו לא

יוכל לחזור בו ולעיל מז:).

הכי קאמר אי לאו דחתם אמודע. אמודע מאי דחתם אאשקלתא שפיר חתם דזביניה באונס הוי זביני: והיכי מצי רבה בר בר חנה למיחתם אמודעא מאחר דחתם

הלווה ואלא נדר לו להלוותו והאמין לו הלוה למלוה שיקיים דיבורו ואמר לנו כתבו לו שטר שלוויתי מכנו מנו אבל אנו לא ראינו ההלוואה והלוה טוען לא הלווני שוב. אינן נאמנים דודאי לא הוו משווי נפשיהו רשיעי דחתמי שטרא אי לא חזו ההלואה: